

EKO KROG – društvo za naravovarstvo in okoljevarstvo
Ravenska vas 3
1410 Zagorje ob Savi
Davčna št.: 98997661
Matična št.: 1050907
št. tran. rač.: 26338-0254927858
e-mail: eko.krog@gmail.com

Št. dokumenta: D-3/11

Zagorje ob Savi, 20.1.2011

gospod minister prof. dr. Roko Žarnić

Ministrstvo za okolje in prostor

Dunajska cesta 48

1001 Ljubljana

- Zadeva:**
- 1. Zavajanja glede emisij prahu**
 - 2. TOC in BREF dokumenti**
 - 3. Problem občasnega in zahteva za trajni emisijski monitoring**
 - 4. Podatki oziroma dokumenti, ki ste nam jih obljubili do 31. 12. 2010**

Spoštovani!

Dokumentacijo predstavljamo v štirih točkah:

1. Kot se verjetno še spomnite, ste 11. novembra 2010 slovensko javnost obvestil, da izpusti iz Lafarge Cementa niti niso problematični, saj imamo v Zasavju na primer podjetje IGM, ki s prahom bistveno bolj onesnažuje okolje. Povedali ste, da je IGM leta 2009 v okolje izpustil 62 ton, Lafarge Cement pa le 11,8 ton prahu. Pri tem se niste sklicevali na uradno objavljene podatke o izpustih prahu (IGM 1,8 ton; Lafarge Cement 11,8 ton), temveč ste se v primeru podjetja IGM poslužili posebnih, s strani ARSO izdelanih izračunov. Ti izračuni so uradno objavljeno letno vrednost izpustov prahu podjetja IGM povečali za **34-krat** (z uradnih 1,8 ton na 62 ton). Ker ste primerjal različno pridobljene podatke, smo ARSO zaprosili, da tudi za Lafarge Cement, ki je po uradnih podatkih v okolje spustil skoraj **sedemkrat več prahu** (11,8 ton) kot IGM (1,8 ton), izdela enak izračun in nas obvesti o rezultatu. Od ARSO smo dobili odgovor, da tega izračuna ne bodo naredili, ker *»to ni naloga, ki bi sodila v okvir rednih nalog ARSO ter da za izdelavo takega poročila nima zagotovljenih ne kadrovskih ne finančnih sredstev ...«* (vir: dopis ARSO št.: 35400-413/2010-2).

Gospod minister, sprašujemo vas ali ste s primerjavo različno pridobljenih podatkov, ki so prilagojeni v korist Lafarge Cementa, namerno zavajali slovensko javnost ali pa ste tudi vi le žrtev manipulacij s strani ARSO? Zahtevamo, da se opredelite do tega zavajanja.

2. Za izpuste skupnega organskega ogljika (TOC) je za cementarne, ki sosežigajo odpadke (pa tudi za sežigalnice), predpisana mejna vrednost 10 mg/m³. Od leta 2003, ko je Lafarge Cement za gorivo začel uporabljati petrolkoks, so izpusti TOC iz te cementarne močno povišani in problematični (prvo leto uporabe petrolkoks so se izpusti TOC povečali za 3,5-krat). Zakonodajca dopušča možnost, da če cementarna dokaže, da izvor TOC predstavlja surovina in ne gorivo, potem se tej cementarni lahko predpiše višja mejna vrednost za izpuste TOC od predpisane 10 mg/m³.

Lafarge Cement je takšno (zelo sporno, glede na vpliv goriva petrolkoks) dokazilo dobil od Zavoda za zdravstveno varstvo Maribor in na tej podlagi mu je ARSO za dvajsetkrat povišal mejno vrednost za izpuste TOC – z 10 mg/m³ na **200 mg/m³**.

Ugotovili smo, da to povišanje mejne vrednosti ni v skladu z BREF dokumenti za najboljšo razpoložljivo tehnologijo (BAT). **BAT oziroma najboljša razpoložljiva tehnologija namreč pomeni obdržati emisije TOC v odpadnih plinih iz cementnih peči nizke na način, da se izogiba uporabi surovine z visoko vsebnostjo hlapnih organskih spojin.** V tem kontekstu je potrebno v primeru sosežiga odpadkov upoštevati direktivo o sežiganju odpadkov WID /EK 2000. (BREF, May 2010, stran 180).

Z drugimi besedami, če surovina za izdelavo cementa vsebuje visoke vsebnosti organskih spojin, je potem za uporabo pač neustrezna in jo je potrebno zamenjati. Problem surovine je problem cementarne in ne problem okolja in ljudi, ki v tem okolju živijo. Z dvajsetkrat povišano mejno vrednostjo pa je surovina postala ravno to: hud problem za okolje in življenje v njem.

Ker so nam na ARSO in kasneje na Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) vseskozi zagotavljali, da so v okoljevarstveno dovoljenje za Lafarge Cement vključena vsa priporočila iz BREF dokumentov, ki veljajo za najboljšo razpoložljivo tehnologijo oz. BAT, zahtevamo, da se opredelite do navedb v tej točki in se izjasnite, če so za izpuste TOC upoštevana priporočila BREF dokumenta.

3. Na sestanku z vami in vašo ekipo, ki je bil 1. decembra 2010 v prostorih MOP, smo zahtevali odgovor na vprašanje, zakaj je med letoma 2005 in 2007 prišlo do tako močnega povečanja emisij prahu iz Lafarge Cementa. Te emisije so leta 2005 znašale 6,8 ton, leta 2007, ko je začela obratovati odžvepljevalna naprava, ki naj bi po zagotovitvi Lafarge Cementa bistveno prispevala tudi k zmanjšanju emisij prahu, pa več kot 32 ton.

Od ARSO smo dobili odgovor, da so bile letne vrednosti emisij prahu leta 2005 dobljene na podlagi občasnih meritev, med tem ko so bile leta 2007 te vrednosti dobljene na podlagi trajnih meritev (vir: dopis ARSO št.: 35429-10/2010-20). **To torej pomeni, da občasne meritve izpustov (občasni emisijski monitoring) še zdaleč ne pokažejo dejanskega stanja in da se šele trajne meritve približajo dejanskim vrednostim. Problem je v tem, da je država vse do leta 2007 kljub številnim opozorilom in brez kakršnih koli zadržkov verjela občasnim meritvam prahu. Še hujši problem pa je to, da se izpusti najnevarnejših snovi iz Lafarge Cementa – vse težke kovine, benzen, dioksini, furani, ... - še danes ugotavljajo zgolj na podlagi občasnih meritev.**

Na podlagi tega zahtevamo, da se v bodoče za Lafarge Cement uvedejo trajne meritve tudi za vse ostale izpuste, ki se jih zaenkrat še ne, se jih pa da trajno meriti (npr. benzen in drugi). Na zgoraj omenjenem sestanku ste nam zagotovili, da denar ni problem in ga MOP za dodatne meritve ima.

4. Na že zgoraj omenjenem sestanku z vami in vašo ekipo smo podali zahtevo za pridobitev določenih emisijskih in imisijskih podatkov. Podatki so nam bili obljubljeni do konca leta 2010, torej v roku enega meseca, in čeprav gre za stare podatke do danes nismo prejeli nič. Dobili smo le vaš dopis, v katerem napoveduje, da bomo nekaj od teh podatkov kmalu dobili.

Prvič, zahtevali smo polurne podatke trajnega emisijskega monitoringa za Lafarge Cement, v obliki kot jih je pridobila in jih na sestanku pokazala okoljska inšpektorica, in sicer za obdobje od prvega dne izvajanja meritev do 1. decembra 2010, požigosane s strani izvajalca meritev. Drugič, zahtevali smo urne ali podrobnejše imisijske podatke, pridobljene na mobilni imisijski postaji v zaselku Zelena trava na Ravenski vasi, od prvega dne opravljanja meritev do 1. decembra 2010, požigosane s strani izvajalca meritev (napotili ste nas na spletno stran EIMV, kjer za nekaj let preglednic s podatki sploh ni, za nekaj let so prazne, za zadnje tri mesece, ko nekaj podatkov je, pa so nepopolno izpolnjene in brez legende). In tretjič, zahtevali smo izvorna poročila občasnega emisijskega monitoringa za Lafarge Cement za leto 2005.

Po skoraj dveh mesecih nič od tega še nismo dobili. **Prosimo vas, da nam čimprej pošljete podatke oz. dokumente, ki ste jih že pridobili** - kolikor vemo, ARSO (verjetno tudi MOP) izvorna poročila občasnega emisijskega monitoringa za Lafarge Cement za leto 2005 že ima -, **nato pa čimprej še ostale. Glede na to, da načrtujete javno predstavitev nam obljubljenih podatkov, vas prosimo, da nam obljubljene podatke posredujete vsaj deset dni pred javno predstavitvijo, zato da bomo lahko na tej predstavitvi konstruktivno sodelovali tudi naslovniki podatkov.**

Prosimo, da se opredelite do vseh štirih točk tega dopisa in da nam svoja stališča čim prej tudi posredujete.

Lep pozdrav!

Uroš Macerl
predsednik društva Eko Krog

Priloge:

- dopis ARSO št.: 35400-413/2010-2
- [BREF, May 2010](#), stran 180
- dopis ARSO št.: 35429-10/2010-20

V vednost:

- Urad varuha človekovih pravic
- Mediji